

UĞUR HEKAYƏSİ

Maksimalistdir. Aldığı qiymət, gördüyü işlər, hətta oynadığı oyunda belə, maksimum nəticə göstərməlidir. Hər gün özünə hesabat verir və cəzalandırır. Düşünür ki, nailiyyət də elə öz səhvini dərk edib, özünü cəzalandırdıqdan sonra gəlir. Onun çiyində artıq 700 bal yükü var. Ondən aşağı nəticə göstərməyi qəbul etmir və heç bir halda kifayətlənmir.

Müsahibimiz Azərbaycanda ilk dəfə 700 bal toplayan 3 tələbədən biri, ADA universitetinin müəllimi Emil Abbasovdur.

Bakıda anadan olub. 10-cu sinifdə orta təhsilini Heydər Əliyev liseyində davam etdirib. Məqsədi xaricdə təhsil almaq olsa da, ilk dəfə Bakı Dövlət Universitetinin tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsini seçib. 4-5 ay oxuduqdan sonra dövlət proqramı ilə bakalavr təhsilini Cənubi Koreyada Kyung Hee, magistr təhsilini isə Amerikada Nyu York Universitetində alıb: "Bəxtimdən həmin ildə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsil alması üçün dövlət proqramı qəbul olunmuşdu. Proqramla 5 il Koreyada təhsil aldım. 1 il koreya dilini öyrəndim, 4 il bakalavr oxudum. 4-cü kursun sonlarında Qərbdə təhsil almaq üçün yenidən hazırlaşmağa başladım. Bu dəfə də Dövlət Proqramı ilə Nyu York Universitetində kompüter elmləri üzrə magsitr təhsili adım. "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində həm bakalavr, həm də magist oxudum. Həmçinin Amerikada asistent müəllim kimi də işləyirdim. Aşağı sinif tələbələrini dərslərinə kömək edir, qiymətləndirmələrində iştirak edirdim".

- İstər Koreyada, istərsə də Amerikada iş imkanlarınız olub. Amma siz Azərbaycana qayıtmısınız...

- Dünyanın hansı ölkəsində yaşasaq da, Azərbaycana qayıtmaq hissi həmişə olur. Biz təbiətə, torpağa bağlı insanlarıq. Bundan əlavə, mən özümü ölkəmə borclu sayırdım. Çox adam bunu süni vətənpərvərlik kimi qiymətləndirir. Amma mənim vəzifəm ölkəmə töhfə verməkdir. Təhsilim üçün dövlət kifayət qədər xərc çəkib və mən də yararlanmışam. Xərc çəkilməyə belə, hamı təhsil alıb xaricə getsə, orada yaşayıb, işləsə bəs bu ölkədə kim qalacaq? Nə üçün xaricdə öyrəndiklərimizi öz ölkəmizdə tətbiq etməyə? Cəmiyyətin savadlı, intellektual, dünyagörüşlü gənclərə ehtiyacı var. Məsələn, gəlib ADA-da dərslər deməsə idim, yerimə hansısa xarici gələcəkdə. Reallıq da odur ki, heç bir xarici vətəndaş yerli tələbələrə azərbaycanlı müəllim qədər can qoymur. Bununla yanaşı, işlədiyim mühit də məni qane etməli idi. ADA mənə bu şəraiti yaratdı və öyrəndiklərimi tələblərə öyrətməkdən zövq alıram.

- Emil bəy, sizin şagird olduğunuz illərə nəzər salsaq, IT sahəsi o qədər də populyarlaşmamışdı. Seçdiyiniz ixtisasın gələcəyini necə hesablandınız?

- Əslində atam Aviasiya Akademiyasına oxumağımı, pilot, ya təyyarə konstrukturu olmağımı istəyirdi. Amma o sahəyə həvəsim

yox idi. Bizim dövrümüzdə kompüter salonları var idi. Mən də yaşadılar kimi onlara çox gedirdim. Lakin məqsədim oynamaq deyildi. Uşaqlar "Play station"larda pulla oyunlar oynayırdılar. Mən oynayanda həmişə maraqlı olurdu ki, hansısa düyməni basanda necə olur, qəhrəman tullanı, maneələri keçir. Bu da birbaşa kompüter elmi deməkdir. Kompüter mənə kəşf edilə biləcək sahə kimi gəlirdi və bildirdim ki, gələcəyi dəyişəcək. Kompüterin gizli tərəflərini araşdırmağa başladım. Sisteməlik öyrənmək üçün təhsilini aldım. O vaxtın "Nokia" telefonlarının sistemini dəyişməyə çalışırdım. Proqramlar necə yazılırdı onlara marağım var idi. Bu kimi

Tələbə mənim yanıma gəlməkdən heç vaxt çəkinmir. Bütün problemlərini bölüşə, rahat sual verə bilərlər. Qızıl ortanı tapmaq üçün tələbələrle dost kimi davranmaq, onların dərini özünü bilmək lazımdır. Ən əsası, müəllim qarşısındakı tələbəyə uşaq kimi deyil, yetişkin kimi davranmağı bacarmalıdır. Yetişkin insana "düz otur", "telefonu yerə qoy" deməyin düzgün deyil. Tələbə gəlir, pul verir və evəzində təhsil alır. Tələbə bunu qeyri-ciddi qəbul edib, vaxtını komyuterdə, telefonla keçirirsə bu, onun öz seçimidir. Mən qətiyyətlə telefon, kompüter qadağan etmirəm. Bilməyən adam qulaq asmalıdır. Qulaq asmayıb kompüterlə məşğul olursa,

- Bəli. Amerikada 18 yaş tamam olmuş uşağı valideyni universitetin yataqxanasına qoyub gedir və bildirir ki, maddi dəstəyimə güvənmə, özün-özünü idarə elə. 18 yaş tamam olan insana orada yetişkin insan kimi baxırlar və o, hər bir şeyi özü etməyi bacarmalıdır. Yetişkin insanamsa, nə üçün evdən pul almalyam? Ən azından fəhləlik edib, pul qazana bilərəm. Yaxşı bal topladım, təqaüd aldım və bu pul mənə yetirdi. Mən çox qənaətcil olmuşam. Dövlətin mənə verdiyi puldan səmərəli istifadə edirdim. İkinci kursdan sonra da işlədim.

- Uğurunuzun sirri nədir? Sizcə, bəxt amili varmı?

Azərbaycanda ilk dəfə 700 bal toplayan 3 tələbədən biri

Emil Abbasov: "Kim deyirsə ki, uğurumun hamısı intellektimin hesabınadır, mən ona inanmıram"

mən ona nə isə deyə bilmərəm. Qulaq asdır və imtahan kəsilir. Bu zaman səhv etdiyini anlayır və gələn dəfə dərslərini dinləyir. Dərk etdiyini müddətə universitet səhvləri ən gözəl səhvlərdir. Səhv olmayanda adam o uğurun da qədrini də bilər.

- Xaricdə həm təhsil alıb, həm dərslər demisiniz. Azərbaycan tələbələri ilə cənubi tələbələri müqayisə edə bilərsinizmi?

- Asiya ölkələrinin insanı fərqlidir. Koreyalılar hər çətin-

Aygün ƏZİZ

- Uğurun sirri faizlə bölüşdürülsə, mənə, orada bəxt də var. Amma ən vacibi məsuliyyət və məqsədyönlükdür. Sənin intellektual səviyyə çox olmaya da bilər, amma məqsəd qoyub məsuliyyətli olmaqla istədiyinə çata bilərsiniz. Minimum 50 faizi məqsədyönlülük və məsuliyyətin qarışığıdır. Yerdə qalan 50 faiz insandan insana fərqlidir. Kimdəsə bəxt, kimdəsə intellektual səviyyə, kimdəsə tanışlıq... Məndə tanışlıq olmayıb. Amma bəxtim olub. 10-cu sinifdə hazırlığa gedərkən müəllimin təkidi ilə sinfimi dəyişib liseyə keçdim. Bu, bəxt sayıla bilər. Həmin müəllimin qarşıma çıxması bəxt idi. Amma sonrakı faktorlar sizin intellektiniz, təcrübəniz ola bilər. Söhbət tək işdən getmir. Dövlət proqramının sırf mənim illərimə təsadüf etməsi də bəxt idi və mən də ondan yararlandım. Kim deyirsə ki, uğurumun hamısı intellektimin hesabınadır ona inanmıram. Məqsəd, məsuliyyət olmadan uğur mümkün deyil.

- Mükəmməliyyətçisiniz...

- Bəli, maksimalistəm. Çalışıram nə edərəmsə, maksimum yaxşı edim. Adıca idmana gedirəm, uşaq-

maraqlar məni bu günə gətirməli idi.

- İlk 700 bal... Bu məqsəd idi yoxsa bəxt?

- Bu, məqsəd idi. Məncə, məqsədli bir insan üçün 700 bal toplamaq çətin deyil. Özümü sırf maksimum bala kökləmişdim. Riyaziyyat müəllimim bizi həmişə məşq elətdirirdi ki, misalı kağızda yox, əvvəlcə beyində, şifahi etməyi bacarın. İmtahan kağızınımi hələ də saxlamışam. Orada çox az qeydlər aparmışam. Əvvəlcə beynimdə etdim, bu da sürətli olur və yenidən dəqiqləşdirməyə vaxt olur. 700 bal toplamağı məndən çox valideynlərim istəyirdi. Televiziyada hər dəfə yüksək bal toplayanları göstərirdilər. Valideynlərim hər dəfə irad tuturdu ki, 700 bal varsa, onu niyə toplaya bilməyəsən ki? Bir dəfə sınaqdan 700, ikinci dəfə 696 bal topladım. 696-ya görə heç kim üzümə baxmırdı. Daha sonra yenə 700 topladım. Sınaqdan iki dəfə 700 bal toplayandan sonra, əgər qəbulda az nəticə göstərsə idim, təsəvvür etmirəm mənə necə qarşılayardılar. Kökləndim və topladım.

- 700 bal toplamaq sizcə, inansın savadından xəbər verir?

- Əslində 700 bal insanın savadından, düşünmə tərzindən, problem çözmə bacarığından xəbər verir. Burada əzbərçilik var. Düzdür, texniki fənlərdə bu daha azdır, amma məntiqi suallar demək olar ki, yoxdur. 700 bal toplamaq mənim fikrimcə, böyük bir nailiyyət deyil. Bir əhəmiyyəti var ki, məsuliyyət göstəricisidir. Yəni şagird qarşısına məqsəd qoyub və toplayıb.

- Müəllim kimi tələbələrle münasibətiniz çox səmimidir. Qızıl ortanı necə tapırsınız?

- Mən tələbələrle çox mehriban, dostanayam. Amma iş, işdir, dostluq dostluq. Dərslərdən sonra necə mehribanamsa, dərslərdə də bir o qədər ciddiəm. Ortanı tapmağın yolu tələbələrle dost olmağı bacarmaqdır.

liyə, əziyyətə qatlarırlar. Bizdə bir həftənin içində iki tapşırıq verdinsə, etiraz edirlər. Onları məhz o "iki" səslenməsi narahat edir. O tapşırıqları birləşdirib bir fənn kimi versəm, etiraz etməzlər. Amma Koreya tələbələri belə deyil. Koreyada hansısa tələbə görür ki, materialı çatdırıb bilmir oturub əzbərləyir. Mən təəccüblənirdim ki, bir dərslin bütün kontentini 2-3 gecəyə əzbərləmək olarmı? Olarmış. Hindistanlıların riyazi təfəkkürü çox güclüdür. Ortaya qoyulan problemlərdən heç vaxt qorxmurlar. Problem varsa, çözümlü də var. Mərkəzi Asiya tələbələri də məsuliyyətli idirlər. Bizim tələbələrdə arxayınçılıq var. Bunu səbəbini həddindən artıq valideyn nəzarətində görürəm. Bütün problemlərini valideyn həll edir. Xaricə gedən azərbaycanlı tələbələr in əksəriyyəti birdən-birə valideynsiz qalır və çətinlik çəkirlər. Bizdə tələbələr "mən nə üçün oxuyuram?" sualının cavabını dərk etmirlər. Bizim tələbələrdə məsuliyyət hissi azdır. Düzdür, çox yaxşı tələbələrimiz də var.

- 18 yaşınızdan evdən pul almamısınız.

lar deyib-gülür mən əsəbiləşirəm. Deyirəm idmana gəlmişiksə, çalışmalıyıq ki, ən yaxşı nəticəni verək. Baxıram ki, hamı rahat qarşılayır. Məndə bu, yoxdur. Tələbəlik illərindən qiymətlərim də, gördüyüm işlər də maksimum olmalı idi. Hər dəfə özüm özümə hesabat verirəm. İnsan özünü cəzalandırmağı bacarmalıdır. Mən 700 baldan sonra aşağı nəticəni özümə rəva bilmir və hər zaman ən yüksək nəticələri əldə etməyə fokuslanıram.